

bles presenten un nom un poc diferent lingüísticament. Almenys la pron. pop. actual i coincident amb el nom oficial s'aparta del que esperem com provinent de PUELLAS: *puèlles* a Artesa i a La Sentiu (Casac. 1920); *les puèlles* que registro de l'inf. de Cabanabona (7 k. al NE. del llogaret); a Castellnou d'Agramunt vaig oir a *Puèlles*, a Agramunt *Espuèlles* (o *Les Espuelles*); i a Puigverd d'Agramunt un inf. digué *Puelles* i l'altre «lo castell de *les Puelles*» (xv 139).

En tals condicions és clar que el més prudent fóra abstenir-se fins que es compti amb informació més segura; però essent lloc tan obscur i poc divulgat n'hi ha poca esperança; i havent-hi en tot cas certitud en el nom d'una part dels llocs, complim el deure d'exposar conjectures no desenraonades, per més que restin ben incertes.

En tenim dues mencions antigues referents a aquest lloc en forma bastant clara o del tot, i altres que potser no es refereixen a aquest sinó a un homònim: les distingirem amb epígraf *A*, *B*, *C*.

A) Posello a. 1035 i *B) Ipsa Spuzella* a. 1045; poc conformes amb l'etim. PUELLAS; unes altres ho són *C) Santes Pudseles* (i amb el nom de *puelles* a les monges del monestir d'Alins; però aquelles és ben incert que s'hi apliquin, o segur que no són del nostre; i el monestir d'Alins és lluny si bé apareix relacionat amb el lloc en estudi).

Tendim a creure que aquí han coincidit tres ètimons semblants però distints que s'haurien aplicat tots tres a aquest lloc o al seu terme; amb fusió parcial i creixent, o influència convergent, i que acabarien per confondre's en el nom modern: *A) PAUSELLU*, *B) SPELUCELLA*, i *C) PUELLAS*, -ELLI CELLAS. Precisem-ne, ara, i detallem la documentació.

A) 1035: Resumit per Ponsich (*Études Roussill.* II, 1952, 130): el comte Guifre de Cerdanya deixa al seu fill Bernat «le comté de Berga, ensemble avec la Marche qui relève de Berga: le castrum Sti. Stephani de *Castro Folit*, *Puğalto*, *Gàvar*, *Posello* et *Albispino*, tout ce qui lui revient --- jusqu'à fleuve Sègre» (Dom. J. d'Achéry, *Spicilegium* III, 392). En la n. 15 d'*E.T.C.* I, p. 167, he explicat què fou la «Marca de Berga»: intent dels Comtes de Cerdanya de guanyar terreny als moros, entremig dels comtats de Barcelona i d'Urgell, després tallat pel de Barcelona que s'ho incorporà, però aquesta marca havia arribat fins a la línia del riu Bragós, i amb algun sortint fins enllà d'Agramunt.

De la forma de la major part d'aquests noms resulta clara la identificació, com ho explico en els articles que he dedicat a cada un: Castellfollit de Riubragós, Pujalt, Gàver (agre. d'Estaràs), *Albispino* = *El Guspí* al NE. de Pujalt, tots dos intermedis entre Pujalt i les Puelles. El citat «Posello» com vaig explicar en *E.T.C.* no pot ser *Bassella* però s'identifica perfectament amb la situació de *Les Puelles*, en bona correspondència amb la de tots aquests llocs de la Marca de Berga, citats en aquest diploma.

A aquesta forma *Posello* se li veu una etim. ben fundada lingüísticament i adequada o aplicable als llocs, PAUSU deriv. del masculí de PAUSA: tots dos ben representats en la nostra toponímia designant un replà de muntanya: *posella*, diminutiu, *DECat.* VI, 742a1-60; i el masculí PAUSU: en NLL de diverses zones del País Basc (742a1-13); barranc de *Pauso* al Maestrat (afl. del riu Montlleó); aranès *Sospòdos* (IPROS PAUSOS, *PVarGc* 68.3), i un dim. com el nostre ens ha donat el nom del gran massís pirinenc dels *Posets*, entre Benasc i l'alta vall del Cinca; i cf. encara l'apel·latiu *posell* (*DECat.* 742b1) i aquest tipus *Posello* PAUSELLU de l'epígraf (*A*) és distint de PUELLAS però no tan diferent que no hi pugui haver una fàcil confusió.

B). 1045: testament d'un «levita» deixant a les monges d'Alins: «ipso pane et vino quod habeo in te. de *Mamagastro*, in *ipsa Spuzella* remaneat ad cenobium Ste. Cecilie *Elitensi*» o sigui *Alins* (*Cart.* St. Cugat, III, 248.16) i segueix parlant de deixes a Solsona, Conill i Segura, que no són gaire llunyans de Les Puelles, intermedis entre aquests i Alins: *Mamagastro* o sigui Montmagastre, ja ben lluny d'Alins i uns 18 k. al N. de Les Puelles, però si era castell termenat el seu terme podia estendre's bastant al Sud en aquell temps en què a cada decenni es guanyava més terreny als moros, per tant és quasi tan segura aquí la identificació com en (*A*), relacionat clarament per l'estructura dels noms.

Però *Spuzella* pot venir fàcilment de SPELUCELLA 'petita espuga', 'balmeta, coveta' (veg. supra els t. *Espauella* i *Espolla*): evolució per una banda passant per *Espulzella* amb canvi fon. *ize* > *-ule* (com en *aulet* de ILICETUM, *aulina*, *saula* etc.); i d'altra banda reducció a *Spuzella* (com PULICE > *puça*). De nou aquí tindriem, doncs, un ètimon diferent de PUELLAS però prou acostat per confondre-s'hi fàcilment.

Per altra part el fet que el lloc és donat al monestir de monges d'Alins (de reputació grandíssima tot al llarg del Segre des de Noves, vora el qual es trobava Sta. Cecília, fins a Montmagastre i les Puelles, estableix un lligam entre les Puelles i les monges d'Alins que alhora són noms de forma anàloga. Si els levites de la SdUrg. relacionaven els dos llocs, una explicació raonable seria que les Puelles hagués pres nom de les PUELLAS monges d'un priorat filial de Sta. Cecília: l'ètimon (*C*). Hipòtesi que restaria incerta però no inversemblant, encara que l'ètimon (*C*) només recolzi en la forma actual del nom «Les Puelles».

La fusió dels tres ètimons *A*, *B* i *C* en tot cas seria fàcil per llur forma: era el temps en què hi havia gent que deia *vezia* per veia, *fasia* = feia, *vellea* = *vellesa*; la -s- o -z- es podia eliminar de resultes